

traordinàries mesures que havia pres el govern per a sufocar la rebel·lió i hom escoltà les proclames que des de Barcelona i Madrid adreçaren al poble el president de la Generalitat senyor Lluís Companys, la diputat comunista Dolors Ibarruri i altres elements del Front Popular.

En clarejar el nou dia, la inquietud de la nit passada s'havia tornat certesa que a Barcelona s'anava a produir la topada tan temuda, com així fou efectivament i desgraciadament.

Diumenge, la lluita heroica a Barcelona i a Madrid feu vibrar d'emoció el nostre poble. L'empresonament dels generals Goded i Fanjul obra el cor a l'esperança dels que estan al costat del Govern legal de la República.

Diumenge, l'expectació i l'ansietat eren enormes. Revivíem aquelles hores del 6 d'Octubre, ara més greus encara perquè ara en el poble era més ferma que mai la decisió de no deixar-se abatre.

Diumenge, tot Granollers era al carrer, i a les noves de la ràdio i dels diaris d'aquell matí s'hi ajuntaven les dels que venien en autos i camions de Barcelona. La lluita en efecte, havia començat. Els trens de Barcelona, llevat del primer, ja no arribaren. A les 10'30, amb mitja hora de retràs, sortí el correu de França, que fou l'últim que passà vers la capital veïna i, com tots els altres, es va haver d'aturar a Sant Andreu. Els camions que porten llet a Barcelona tornaven sense haver pogut entrar a la ciutat i la donaven al qui en volia. Una gran quantitat en fou portada a l'Hospital i Asil.

A la tarda fou repartida una al·locució de la C. N. T., declarant la vaga general revolucionària indefinida. Val a dir, però, que la vaga ja havia començat aquell matí. Foren suspeses totes les festes i els actes anunciats per aquell dia.

A mitja tarda la inquietud augmentà en saber-se que a Mataró les forces d'artilleria allí de guarnició havien proclamat l'estat de guerra.

A les cinc de la tarda arribaven un matrimoni que havien anat a Barcelona i que el poder-se trobar a la capital donà lloc a escenes de pel·lícula. També anaren arribant altres conveïns, en la forma que els fou possible de tornar a casa. Els relats

que feien del que s'esdevenia a Barcelona, augmentaven més la inquietud.

Abans de les set de la tarda, va saber-se la nova que s'havia rendit el general Goded, fet presoner al seu propi despatx de la Quarta divisió i que la rebel·lió militar a Barcelona era dominada completament. Les paraules del president de Catalunya, senyor Lluís Companys, produïren forta emoció en el poble que àvidament les escoltava. Més tard les noves trameses des de Madrid asseguraven també que a la capital de la República la reacció feixista era vençuda per les masses obreres al carrer i per les forces lleials al règim.

A les deu del vespre fou cridat el poble a una assemblea a la plaça de la República. Distints elements del Front Popular arengaren la multitud que s'aplegà enfront de l'Ajuntament i omplia l'ampla plaça perquè l'ordre de vaga fos secundada per tothom i tothom ajudés a la defensa de la República.

Tota la nit no cessaren els anants i vi-nents per a la mobilització dels treballadors locals i de la comarca per a fer front a la rebel·lió militar. A mida que avançava la nit engroïxia el nombre d'obrers armats. A totes les carreteres i llocs estratègics es muntà la guàrdia i començà el control dels vehicles que circulaven. En aquesta tasca rivalitzaven els elements del Front Popular, però en destacaven molt notablement els afiliats a la C. N. T., que tota hora han tingut el control del moviment, secundats pels altres grups obreristes i marxistes.

D'ençà de dilluns l'alçament del poble contra la insurrecció és general a tot el país.

Dilluns, dia 20, augmentà el to dramàtic de la lluita. De bon matí la gentada era al carrer, freturosa de saber noves del combat que encara persistia en alguns llocs de Barcelona. Hom donava detalls de la lluita que els elements populars sostenien per rendir els facciosos reclosos en una caserna de Sant Andreu.

Abans de les deu arribà la nova que aquell reducte dels insurgents havia caigut en poder del poble. D'aquella hora en avant, era un seguit l'arribada de camions i autos plens de gent frenètica que portaven gran quantitat d'armes i municions trobades en aquella caserna.

El control del Comitè Antifeixista des d'aquella hora va ésser total. A tot arreu

sorgien grups d'obrers armats que es posaven a la seva disposició. I era un no parar l'anar i venir de vehicles amb grups de treballadors que practicaven escorcolls i procedien a la requisita d'armes i vehicles.

L'aspecte de tanta gent armada i enaridada per l'afrosa lluita que s'havia sostingut a Barcelona i que seguia encara a altres indrets, ens feu recordar velles estampes de la Revolució Francesa i ens feu adonar de la força que té el poble quan es llença a una lluita com aquesta a la qual assistim.

Les incursions als pobles de la comarca no cessaren un instant; però l'activitat fou concentrada molt especialment a la vila de Sant Celoni, d'on es temia que hi hagués un focu insurgent.

De Mataró hom rebé noves que l'Alcalde d'aquella ciutat, que la tarda abans havia vingut a Granollers, a l'expectativa del que podés passar, tornava a ocupar el seu lloc, per haver-se retirat del carrer, ja el vespre abans, les tropes d'artilleria que havien proclamat l'estat de guerra.

Tot el dia l'esforç del Comitè local fou molt per contenir les ires dels escamots forasters que envairen la ciutat i la comarca i que repetidament insistien que s'havia de cremar l'església i altres edificis.

Cap al tard, però, nombrosos grups de forasters incendiaren el casal del Centre Catòlic, que ha quedat destruït completament; els edificis on hi havia instal·lades les escoles de Sant Josep i l'església parroquial. Més tard cremaren també l'església de Montserrat i el convent escola dels pares menors conventuals i l'església i el convent escola de les Germanes Carmelites.

Fou llançat al carrer també tot el que hi havia a la rectoria.

Aquell vespre arribaren els músics de l'orquestra La Catalònia, que eren fora de Granollers de dissabte ençà.

A un home dels que anaren a Sant Celoni, a Villalba Sasserra, se li engegà una arma, produint-se la mort.

Dimarts, la lluita del poble contra els seus enemics pren un caire més dramàtic.

Dimarts, dia 21, a la matinada va reproduir-se l'incendi a l'església parroquial, esvaint-se tota esperança de salvar de l'incendi la trona, de gran valor arqueològic, per al qual el Comitè revolucionari havia